

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ОПОДАТКУВАННЯ ТА БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА
НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

підготовки магістра

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок

освітньо-професійної програми Фінанси і кредит

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента **ОПОДАТКУВАННЯ ТА БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ** підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 *Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок*, за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит

Розробники: Проць Н.В., доцент кафедри фінансів, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми

Микола КАРЛІН

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № 2 від 18 вересня 2023 р.

Завідувачка кафедри:

Олена СТАЩУК

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна / заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 072 Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок Фінанси і кредит, другий (магістерський)	Нормативна
Кількість годин / кредитів <u>120</u> /4		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>1-ий</u>
		Лекції Денна 10 год Заочна 4 год
		Практичні (семінарські) Денна 14 год. Заочна 6 год Лабораторні <u>0</u> год. Індивідуальні <u>0</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації Денна 8 год. Заочна 14 год
	Самостійна робота Денна 88 год. Заочна 96 год	
Мова навчання		Форма контролю: іспит <u>українська</u>

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ПП: ПРОЦЬ НАТАЛІЯ ВАСИЛІВНА

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри фінансів

Мобільний телефон: 097-34-63-688

E-mail: VyshnevskaNataliya@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Оподаткування та бюджетна політика на місцевому рівні, належить до переліку вибіркових дисциплін циклу спеціальної професійної підготовки магістра за освітньо-професійною програмою «Фінанси і кредит» та спрямована на формування у здобувачів системи глибоких та обґрунтованих знань з теорії місцевого оподаткування та бюджетної політики, формування та виконання місцевих бюджетів.

2. **Пререквізити** Знання з фінансів, податкової системи та бюджетної системи, загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

3. **Постреквізити.** Вивчення курсу сприятиме написанню випускної кваліфікаційної роботи за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок та продовження навчання на третьому освітньо-науковому рівні.

Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою вивчення курсу “Оподаткування та бюджетна політика на місцевому рівні” є обґрунтування закономірностей та об’єктивних тенденції формування та виконання місцевих бюджетів в процесі перерозподілу ВВП.

Завдання курсу:

- з’ясувати теоретичні та методологічні основи місцевого оподаткування;
- визначити інструменти місцевого оподаткування та реалізації бюджетної політики
- визначити проблеми впровадження самооподаткування, формування фінансових ресурсів ОМС та окреслити шляхи їх вирішення.

Студенти повинні знати: суть та структуру місцевих бюджетів; етапи бюджетного процесу на місцевому рівні; склад органів управління бюджетом та їх основні функції; порядок визначенні пріоритетів бюджетної політики на місцевому рівні, порядок виконання місцевих бюджету,

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

1. Структура освітнього компонента
Денна форма навчання

Таблиця 1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Основи теорії місцевого оподаткування	14	2		12	-	
Тема 2. Розвиток системи місцевого оподаткування та функціональні механізми місцевого оподаткування	14		2	12		О, Д, Т (10 б)
Тема 3. Загальна характеристика та порядок адміністрування місцевих податків	16	2	2	12		О, Д, Т (10 б)
Тема 4. Місцеві збори. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів.	18	2	2	12	2	О, Д, Т (10 б)
Тема 5. Теоретичні, інституційні основи формування бюджетної політики омс	16	2	2	10	2	О, Д, Т (15 б)
Тема 6. Методичні підходи до оцінки та система удосконалення інструментарію проведення бюджетної політики	16	2	2	10	2	О, Д, Т (15 б)
Тема 7. Шляхи удосконалення інструментарію бюджетної політики та системи місцевого оподаткування в Україні	13		2	10	1	О, Д, Т (15 б)
Тема 8. Зарубіжний досвід формування бюджетної політики на місцевому рівні	13		2	10	1	О, Д, Т (15 б)
Індивідуальне завдання						10 б
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Заочна форма навчання

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Основи теорії місцевого оподаткування	13	1		12	-	
Тема 2. Розвиток системи місцевого оподаткування та функціональні механізми місцевого оподаткування	14		1	12		О, Д, Т (15 б)
Тема 3. Загальна характеристика та порядок адміністрування місцевих податків	13	1	1	12		О, Д, Т (15 б)
Тема 4. Місцеві збори. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів.	18	1	1	12	2	О, Д, Т (15 б)
Тема 5. Теоретичні, інституційні основи формування бюджетної політики на місцевому рівні	16	1	1	12	2	О, Д, Т (10 б)
Тема 6. Методичні підходи до оцінки та система удосконалення інструментарію проведення бюджетної політики	16		1	12	2	О, Д, Т (15 б)
Тема 7. Шляхи удосконалення інструментарію бюджетної політики та системи місцевого оподаткування в Україні	13			12	1	
Тема 8. Зарубіжний досвід формування бюджетної політики на місцевому рівні	13		1	12	1	О, Д, Т (10 б)
Індивідуальне завдання						20
Всього годин/Балів	120	4	6	96	8	100

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/ робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота, Р – реферат, аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до практичних занять та виконання індивідуального завдання на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

ІV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка консультацій. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку

завдяки виконанню поточних та контрольних завдань. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в онлайн формі з використанням програми Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та ін.). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в тому числа з використанням мобільних гаджетів), втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату, що регламентовано Положенням ВНУ ім. Лесі Українки "Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату".

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущення лекційних та практичних занять дозволяється лише за наявності поважної причини (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), навчання за програмою подвійного диплома, працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)), навчання може відбуватись за індивідуальним графіком за погодженням із деканом факультету з використанням можливостей електронних курсів на платформі Office 365 (Microsoft Teams) за погодженням із викладачем. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються з нижчою оцінкою. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://surl.li/lymew>).

Визнанню підлягають такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту загалом, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

В рамках освітнього компонента «Оподаткування та бюджетна політика на місцевому рівні» студенти можуть пройти безкоштовні курси на платформі Prometheus: https://courses.prometheus.org.ua/courses/NAUKMA/101/2014_T2/about

При пред'явленні відповідного сертифікату студенту може бути перезараховано 20 балів.

Політика поточного оцінювання знань здобувачів освіти.

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Оподаткування та бюджетна політика на місцевому рівні» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно з «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 28.06.2022 р. https://ed.vnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf за 100-бальною шкалою. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи тощо. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних робіт, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо.

Максимальна кількість балів за освітньою компонентою становить 100 балів, з яких за поточний контроль з освітнього компонента студент може

отримати 40 балів та за підсумковий модульний контроль – 60 балів (див. табл. 1). Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи, тесту) та проводиться під час навчального заняття. Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить 60 балів.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форми поточного та підсумкового контролю: усне опитування (експрес-опитування), тести, кейси, підсумковий контроль у формі заліку.

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання, він має можливість отримати 100 балів виконуючи поточні завдання.

Отримавши оцінку не меншу, ніж 60 балів, підсумкову оцінку студент отримує без здачі заліку. Така оцінка виставляється в день проведення заліку за умови обов'язкової присутності студента.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання екзаменів, заліків допускається не більше як два рази.

Питання до заліку

1. Історичні аспекти становлення місцевого оподаткування
2. Етапи становлення теорії оподаткування
3. Розвиток теорії місцевого оподаткування
4. Теорії оподаткування
5. Визначення понять «податок» та «місцеві податки і збори»
6. Розвиток системи місцевого оподаткування дореволюційної Росії
7. Місцеве оподаткування у радянській Росії
8. Нормативно-правове забезпечення місцевого оподаткування в Україні в умовах незалежності
9. Реформа місцевого оподаткування в контексті Податкового кодексу
10. Критерії оптимального місцевого оподаткування
11. Позитиви та негативи податків на власність
12. Роль місцевих податків і зборів у формуванні фінансової бази органів місцевого самоврядування
13. Характеристика основних елементів податку на нерухомість.
14. Характеристика основних єдиного податку.
15. Проблеми введення податку на нерухоме майно в Україні
16. Система місцевих податків і зборів та основи їх справляння
17. Необхідність і роль податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, у формуванні дохідної бази місцевих бюджетів України.
18. Порядок обчислення та строки сплати збору за місця для паркування транспортних засобів.
19. Характеристика основних елементів туристичного збору: платники, база справляння, ставки і термін сплати.
20. Характеристика рівня податкової незалежності зарубіжних країн
21. Системи локального оподаткування у зарубіжних країнах
22. Пряме оподаткування у зарубіжних країнах
23. Майнове оподаткування у зарубіжних країнах
24. Непряме оподаткування у зарубіжних країнах
25. Напрямки перебудови місцевого оподаткування
26. Сутність та принципи муніципальної бюджетної політики
27. Бюджетна стратегія і тактика (бюджетне планування та прогнозування)
28. Роль інституцій держави у реалізації бюджетної політики.
29. Законодавчо-нормативна база реалізації бюджетної політики
30. Цілі та завдання бюджетної політики державного та місцевого рівня
31. Бюджетний механізм: сутність і складові
32. Бюджетний моніторинг: призначення та інструментарій
33. Сутність та особливості організації бюджетного процесу
34. Методика аналізу якісних характеристик бюджету
35. Оцінки ефективності проведення бюджетної політики

36. Критерії оцінки реалізації бюджетної політики
37. Податкова політика: сутність, характер і функціональна спрямованість
38. Податковий механізм: елементи та чинники
39. Податковий тягар: поняття, показники і методи вимірювання
40. Функції податкової політики
41. Оцінка факторів впливу на бюджетну політику
42. Основні тенденції формування політики доходів
43. Елементи оподаткування як складові податкового механізму
44. Особливості реформування податкової політики держави в сучасних умовах.
45. Розмежування доходів між ланками бюджетної системи
46. Розподіл податкового навантаження: показники, підходи та моделі
47. Політика державних видатків: економічний зміст і соціальна спрямованість
48. Форми реалізації бюджетно-податкової політики.
49. Основні завдання бюджетного регулювання.
50. Вертикальне та горизонтальне бюджетне регулювання.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Фінансове забезпечення органів місцевого самоврядування : концептуалізація, практика, пріоритети: монографія/ Микола Карлін, Наталія Проць, Василь Проць. Луцьк – Вежа-Друк, 2023.– 253 с.
2. Бондарук Т. Г. Місцеве самоврядування та його фінансове забезпечення в Україні ; НАН України ; Ін-т екон. та прогноз. – К. : Експрес, 2009. – 608 с.
3. Бюджетна політика в Україні в умовах ризиків сповільнення економічної динаміки: [аналіт. доп.] / за ред. Я. А. Жаліла. – К.: НІСД, 2012. – 25 с. .с.
4. Здирко Н. Г. Проблемні аспекти аудиту ефективності виконання бюджетних програм. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 12. С. 13 – 19.

5. Кулай А. В. Державне регулювання фінансового забезпечення місцевого самоврядування в Україні: монографія. Луцьк: ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2012. 208 с.
6. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч.-метод. посібник. Київ: КНЕУ, 2002. 256 с.
7. Лисяк Л. В. Бюджетна політика у системі державного регулювання соціально-економічного розвитку України: монографія. Київ: ДННУ АФУ, 2009. 600 с.
8. Луніна І. О. Бюджетна децентралізація: цілі та напрями реформ. *Економіка України*. 2014. № 11. С. 61–75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2014_11_7.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського*: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державна казначейська служба України. URL: <http://www.treasury.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua/>
6. *Законодавство України*: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.